

Rapportage visitatie Eenbes Basisonderwijs Kindcentrum De Vlinder

---

1. Vooraf

De scholen van Eenbes Basisonderwijs hebben met elkaar afgesproken dat zij de onderwijskwaliteit van hun scholen willen bewaken en waar nodig verbeteren. Bij het bewaken van de kwaliteit is het van belang om ook anderen te laten kijken naar de eigen organisatie. Om deze reden, en ook om met collega's binnen de stichting samen te kunnen leren, is er voor gekozen om visitaties te organiseren.

Deze visitatie vond plaats op Eenbes Basisschool Kindcentrum De Vlinder in Geldrop. De visitatie werd gehouden op maandag 30 september 2019.

De visitatiecommissie bestond uit:

- Harold Jacobs, meerscholendirecteur Eenbes Basisschool St Jozef Nederwetten en Eenbes Basisschool Heuvelrijk Gerwen
- Carmen Latour, intern begeleider Eenbes Basisschool St Jozef Nederwetten en Eenbes Basisschool Heuvelrijk Gerwen
- Dries Klöster, meerscholendirecteur Eenbes Basisschool De Muldershof Beek en Donk en Eenbes Basisonderwijs 't Otterke Beek en Donk
- Jose Smits, intern begeleider Eenbes Basisschool De Muldershof Beek en Donk
- Friedeke Wisse, directeur Eenbes Basisschool De Nieuwe Linde Nuenen
- Esther Valk, intern begeleider Eenbes Basisschool De Nieuwe Linde Nuenen
- Marian van Hulsten, intern begeleider Eenbes Basisschool 't Klokhuis Geldrop, De Kersentuin Mierlo en projectmedewerker visitaties en audits

De commissie beschikte over de volgende, vooraf toegestuurde, documenten:

- schoolzelfevaluatie in het kader van Visiteren op onderwijskwaliteit
- dagplanning visitatie

Tijdens de visitatiedag lagen diverse documenten ter inzage voor de commissie.

2. Inleiding

De school heeft voor deze visitatie gekozen voor het thema "**Rust en veiligheid binnen Kindcentrum De Vlinder**". Binnen het thema staan de volgende onderwerpen centraal: pedagogisch klimaat, doorgaande lijn, sfeer in groepen, communicatie.

Waarom heeft de school gekozen voor dit thema?

Adaptief onderwijs is onderwijs dat voldoet aan een drietal basisbehoeften van leerlingen: relatie, competentie en autonomie. Onder de basisbehoefte **relatie** wordt

verstaan dat leerlingen zich geaccepteerd weten, ze erbij horen, ze het gevoel hebben welkom te zijn, ze zich veilig voelen. Onder de basisbehoefte **competentie** wordt verstaan dat leerlingen ontdekken dat ze de taken die ze moeten doen, aankunnen; dat ze ontdekken dat ze steeds meer aankunnen. Onder de basisbehoefte **autonomie** wordt verstaan dat ze weten dat ze (in elk geval voor een deel) hun leergedrag zelf kunnen sturen. Deze drie basisbehoeften samen bepalen het pedagogisch klimaat dat aan adaptief onderwijs ten grondslag ligt. Voor de leerkracht die adaptief werkt, betekent dit dat hij zijn gedrag afstemt op deze basisbehoeften. Dat geldt zowel voor het didactisch en organisatorisch handelen als voor het pedagogisch optreden. Op die manier wordt onderwijs vormgegeven waarin leerlingen gemotiveerd zijn om aan het werk te gaan en waarvan ze uiteindelijk optimaal profiteren. Adaptief onderwijs is bekend geraakt in Nederland door het werk van Stevens (1994). **Rust en veiligheid** is een basisvoorwaarde om tot ontwikkeling te kunnen komen. Ondanks dat dit op De Vlinder al jaren een speerpunt is, vindt de school dat ze op dit gebied nog steeds kunnen verbeteren. Vanuit de KiVa-vragenlijst, ingevuld door de kinderen ziet de school nog steeds dat er kinderen zijn die zich onveilig voelen, dat er incidenteel gepest wordt of kinderen buiten de groep vallen. Ook vanuit de vragenlijst vanuit "Zien", door de leerkrachten ingevuld, zien ze dat er nog genoeg aandachtspunten zijn. Er is een afname wat betreft het aantal conflicten maar nog steeds heeft de school nog niet het gewenste schoolklimaat.

3. De visitatie

Het programma is op de dag van de visitatie gewijzigd en was als volgt:

TIJD	WAT?	WIE?
8.00 uur	Ontvangst visitatiecommissie	visitatiecommissie
8.15 uur	Kennismaking met team in personeelskamer	
8.30 uur	Rondleiding Kindcentrum	Wendy
8.45 uur	Vorbereiding visitatiecommissie	
9.00 uur	1 ^e ronde groepsbezoeken: Groep 1-2a Groep 1-2b Groep 3	Daphne Annemieke Francien
9.30 uur	Onderling overleg visitatiecommissie	
9.45 uur	2 ^e ronde groepsbezoeken: Groep 4 Groep 7 Groep 8	Sanne Yvet Bart
10.15 uur	Pauze en observatie speelplaats	
10.30 uur	3 ^e ronde groepsbezoeken: Groep 6 Groep 5	Ties Johan
11.00 uur	Gesprek met leerlingenraad	Sanne, Jeremy, Eyal, Yiyi, Ryan, Desteney
11.30 uur	Overleg visitatiecommissie	
12.00 uur	Lunchpauze	team

	Teamgesprek	
13.00 uur	Overleg visitatiecommissie	
13.30 uur	Gesprek met directeur	Wendy
14.15 uur	Overleg visitatiecommissie	
15.15 uur	Terugkoppeling aan directeur	Wendy
16.00 uur	Terugkoppeling aan team	

Opmerking: De intern begeleider was wegens omstandigheden afwezig. Er heeft geen gesprek met de intern begeleider plaatsgevonden. Op de dag van de visitatie waren enkele leerkrachten afwezig wegens ziekte. De commissie is op klassenbezoek geweest bij de vervangende leerkrachten in groep 1-2a en groep 4.

De commissie heeft tijdens de lunchpauze gesproken met het totale team in plaats van afzonderlijke gesprekken met team onderbouw, team bovenbouw en onderwijsassistenten.

4. Resultaten per vraag

De commissie heeft zich tijdens het bezoek gericht op de visitatievragen die de school heeft gesteld. De visitatievragen van de school luiden als volgt:

1. Wat kunnen we nog meer doen om het pedagogisch klimaat, doorgaande lijn, sfeer in de groepen te verbeteren?
2. Hoe ervaren jullie de doorgaande lijn (rust & veiligheid) binnen de groepen?
3. Hoe typeren jullie de sfeer in de groepen?
4. En onderlinge communicatie (tussen leerlingen onderling en leerkracht-leerlingen) in de groepen?

Vorig jaar heeft de school een handboek samengesteld voor nieuwe leerkrachten om de regels en afspraken te waarborgen. Ondanks het handboek zijn er op De Vlinder verschillen zichtbaar tussen de diverse leerkrachten. Verschillen die ook worden benoemd door de leerlingen tijdens het gesprek. Voorbeelden: vrije tijd voor de leerlingen, regels die niet overal zichtbaar zijn. Om te komen tot een doorgaande lijn binnen de school is uniformiteit een voorwaarde. In de groepen zien we dat diverse didactische hulpmiddelen zoals stoplicht, timetimer, vragenkaart, stille vinger worden gebruikt om een basissituatie neer te zetten. Een basissituatie waarbij je schoolbreed afspraken maakt over de hulpmiddelen die ingezet worden. Hulpmiddelen om de duidelijkheid voor leerlingen te vergroten

Afgelopen jaren zijn door het team diverse thema's opgepakt, zoals Kiva, mindfulness, Grip op de groep. Om overzicht te behouden helpt het leerkrachten om, binnen de thema's, een keuze te maken die herkenbaar aanwezig is en geborgd kan worden. Het advies van de commissie is, om alles wat je doet op te hangen aan de kapstok Kiva. Straal Kiva uit in de groep, in de school en communiceer vol trots naar ouders over Kiva. Gebruik de website om daarop actuele informatie te plaatsen over Kiva en laat zien waarmee je bezig bent. Op dit moment leeft Kiva nog onvoldoende bij de leerlingen en mogelijk ook bij de ouders. Wanneer leerlingen wordt gevraagd naar de inhoud van Kiva, geven de leerlingen de commissie terug dat het iets is tegen pesten.

De visitatiecommissie ervaart binnen de groepen overwegend structuur, rust en duidelijkheid. Leerlingen die elkaar aan durven te spreken en elkaar helpen. Er is onderling respect tussen leerkracht-leerling, maar ook tussen leerlingen. De leerkrachten zorgen voor een positieve benadering van leerlingen, onder andere door het veelvuldig geven van complimenten.

De Vlinder is een gezellige school in een oud en sfeervol gebouw. In de gangen en lokalen hangen werkstukken van leerlingen en stappenplannen. Ben je er bewust van dat de aankleding van het gebouw ook voor onrust bij leerlingen kan zorgen. Er komen door de aankleding veel prikkels op de leerlingen af in de ruimtes.

De leerlingenraad vertelde de commissie over pesten na school via Whatsapp. Wat doe je met gebeurtenissen na school die een vervolg krijgen op school? Bespreek met elkaar hoe je hier preventief aandacht aan kunt schenken. Neem ouders mee in het proces en informeer ze tijdig.

Van onderlinge communicatie heeft de commissie mooie voorbeelden gezien tijdens buitenspel. Leerkrachten zoeken leerlingen op om in gesprek te gaan. Leerlingen hebben onderling veel contact en er zijn weinig leerlingen die alleen staan tijdens de pauze. Er wordt fijn gespeeld door leerlingen van alle leeftijden. Daarnaast zijn er voldoende mogelijkheden voor leerlingen om elkaar te ontmoeten tijdens een spel.

Op de speelplaats is een duidelijke vakkenverdeling waardoor iedere groep weet welk spel ze waar en wanneer mogen spelen. De regels voor buitenspel zijn bekend bij de leerlingen. Het naar buiten en binnen gaan van de leerlingen verloopt rustig. De commissie wil het team ook nog enkele tips geven voor de pauzes. De zichtbaarheid van de surveillanten kan verbeterd worden door het dragen van een hesje. Mogelijk dat het inzetten van een extra surveillant in het gebouw kan bijdragen aan het snel naar buiten gaan van de leerlingen. Er waren leerlingen die langere tijd bleven hangen bij de toiletten en daar is geen controle op. Ook de leerlingen kunnen een rol krijgen tijdens het buitenspelen door bijvoorbeeld te werken met pleincoaches of mediators die kleine problemen op kunnen lossen. Aandachtspunt: op de speelplaats zijn hoekjes die minder in het zicht van de surveillant liggen, maar om extra toezicht vragen.

In de groepen zien we leerkrachten die positieve feedback aan leerlingen geven. Er is weinig stemverheffing door leerkrachten en leerlingen maken gebruik van fluisterstem en stille vinger. Leerkrachten en leerlingen benaderen elkaar op correcte wijze. Positief gedrag wordt in een aantal groepen beloond d.m.v. een beloningsstelsel. De leerlingen zien graag een beloningsstelsel in alle groepen.

De visitatiecommissie heeft ervaren dat Kindcentrum De Vlinder meerdere stappen heeft gezet die bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat. Ga samen verder op de ingeslagen weg en blijf met elkaar het kind centraal stellen.

De commissie wil graag naar aanleiding van de visitatiedag een opmerking toevoegen over differentiatie. Tijdens de groepsbezoeken heeft de visitatiecommissie in de groepen beperkte differentiatie gezien. Er wordt door de leerkrachten op dit moment overwegend klassikaal lesgegeven. Dit kan gevolgen hebben voor de mate van betrokkenheid en motivatie van de leerlingen met daarbij het gevaar voor toenemende onrust. De commissie wil het team adviseren na te denken over meer uitdagende leerstof en inzet van andere materialen en werkvormen. We zien in de groepen hardwerkende leerkrachten, maar op sommige momenten mogen de leerlingen harder werken en de

leerkrachten afstand nemen om te kunnen observeren. Leg het eigenaarschap bij de leerlingen!

Aan de leerlingen is gevraagd waarom De Vlinder een leuke school is. De leerlingen zijn positief over de manier waarop ze, leerlingen en leerkrachten, omgaan met elkaar. De Vlinder is een leuke school met een fijn schoolplein. We hebben juffen en meheren op De Vlinder en dat is niet op alle scholen.

5. Slotopmerkingen:

Aan het einde van de dag zijn de bevindingen teruggekoppeld naar de directeur. De directeur herkent het beeld dat door de commissie is teruggegeven over de school. Leerkrachten mogen leerlingen meer loslaten en de leerlingen in hun kracht zetten, waarbij het belangrijk is om de huidige resultaten te behouden. Vervolgens heeft er door de commissie een terugkoppeling naar het team plaatsgevonden. De teamleden herkennen het geschetste beeld. Vanuit de visitatiecommissie zijn er weinig zorgen over de sfeer en veiligheid op de school. De school heeft al goede stappen gezet.

De visitatiecommissie bedankt de school voor de gastvrije ontvangst. De commissie voelde zich welkom op de school en heeft in alle openheid kunnen spreken met directie, leerkrachten en leerlingen. De betrokkenheid van leerkrachten en leerlingen is zichtbaar in de school en er is een positieve sfeer en werkklimaat.

We hopen dat deze visitatie een bijdrage heeft kunnen leveren aan de verdere schoolontwikkeling.